

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

*

C. Grofsoreanu cikket közöl a Tara Noastra legújabb számában „A nemzeti-ségi kérdés a régi Magyarországon” címmel. Ennek a cikknek az elolvasásakor is megállapíthatjuk, amit a román politikussokról többször konstatálunk:

„A világháború egyik szerencsés eredménye, hogy eltűntek a nemzeti-ségek és a győztes államok keretében csupán jelentéktelen kisebbségek alakultak ki.” Igazán gyerekes dolog ez a lenéző gesztus, amely a kisebbségeket csak éppen hogy létezőnek ismeri el, minden súly és erő nélkül. Nem tudjuk, mivel magyarázza meg akkor a román publicisztika, hogy a kisebbségekkel a sajtóban naponként oldalakon át foglalkoznak és különösen Kelet-Európa parlamentjeiben alig van ülés, amelyen valamilyen formában és apropóból a kisebbségi problémán napirenden ne szerepeljen. A miniszter nem cenzurátprer elvével teljesen ellenkezik ez, mert ha csekélység, semmi-ség, jelentéktelenség a kisebbségek léte, akkor minek kell velük olyan sokat, olyan állandóan és olyan intenzíve foglalkozni. Már Grofsoreanu cikkének ez a kiindulási pontja is jogossá teszi a gyanút, hogy fejtegetései nem arra irányulnak, hogy a régi magyar nemzeti-ségi politikából Románia számára levonja a szükséges morált, hanem, hogy ismét a régi magyar politika ellen hadakozzék, a mi lehet igen szép és izgalmas szellemi torna, de teljesen in- produktív és fölösleges. Mi azt tartanók hasznosnak, hogy a román politika és publicisztika abból a célból boncolgassa és kritizálja a magyar nemzeti-ségi politika múltját, hogy ha felfedezi benne a hasonlóságot a mai román politikával, arra lángoló betűkkel mutasson rá és követelje, hogy a rossz példa utánzását gyorsan irtsák ki a román kormányzásból.

Grofsoreanu a magyar nemzeti-ségi törvényt ismerteti ebben a cikkben és kiemeli, hogy ennek a törvénynek üdvös intézkedéseit sohasem hajtották végre és a törvény — úgy mond — a civilizált országok felé szolgált csupán reklámnak.

Senki nem vonta eddig kétségbe, hogy ez a magasröptű, szabadelvű szellemű törvény a nagy magyar politikuskok — Deák és Eötvös — legszentebb meggyőződéséből született, a belső béke megteremtésére, a nemzeti-ségi diszharmonia eltüntetésére és a negyvennyolcas forradalmi eszmék reális megvalósítására. Abból a hitből fakadt ez a törvény, hogy a jogegyenlőség fogja kiküszöbölni a magyarság és a nemzeti-ségek közti ellentéteket és elsősorban az anyanyelv használatának szabadsága fogja levezetni a nemzeti-ségi tömegek jogos érvényesülési törekvéseit a pro-

duktív és államalkotó munka ösvényére. Hogy a későbbi utódok nem emelkedtek fel Deák és Eötvös nagyságáig és nem hajtották végre a törvényt, az alkotóik halhatatlan érdemeiből nem von le semmit. Ez a törvény nem született reklámnak. Hiszen akkor mit mondjunk mi a gyulafehérvári határozatokról, amelyek ugyanolyan sorsra jutottak, mint az 1868. évi XLIV. t.-cikk? És mire taksáljuk azt a sok ékes szónoklatot, ami a kisebbségek jogegyenlőségéről az utóbbi években román kormányterfiak szájából elhangzott? Minthogy 1868-ban sokkal kevésbé törődött az európai civilizáció a kisebbségi jogokkal, mint ma, amikor ez világprobléma, azt mondhatnók, hogy ma inkább van szükség effajta reklámra, mint hatvan évvel ennek előtte.

Kiemeli Grofsoreanu, hogy a magyar nemzeti-ségi törvény 3. szakasza megalapítja, hogy vármegyei gyűléseken mindenki anyanyelvén beszélhet. A következő paragrafus felhívja a tisztviselőket, hogy beszéljenek a nemzeti-ségi felekkel azok anyanyelvén. Minthogy azonban nem tették ezt rájuk kötelezővé, — írja a cikk, — „a magyar, sváb, zsidó és tót renegátok nem voltak maguknak faradtságot arra, hogy a nép nyelvét megtanulják. Innen indult ki az utóbbi időben a magyar közigazgatás katasztrofális működése”. Jogosan kérdezzük: okultak-e ebből a szigorú és sok tekintetben igazságos megállapításból az utódállamok? Jó lett volna, ha Grofsoreanu erre is kitért volna és azt mondja: Nálunk Romániában is csak az a generáció tudta a közigazgatásban a kisebbségek nyelvét, aki a magyar impériumból lépett át az új impériumba. Az új román nemzedék — hogy a regátiakat ne is említsük — azonban már nem fog tudni magyarul, mert — haj — út sem kényszeríti semmiféle törvény, hogy a nép nyelvén köteles a felekkel érintkezni. Nem félő-e, hogy a mi közigazgatásunk is nem kívánatos eredményeket fog szülni? Grofsoreanu azonban ennek a kérdésnek a feltevéséről elfelejtkezik.

Nagyon igaz, amit ez a cikk az anyanyelvnek a bíróságok előtt való használatáról, illetve mellőzéséről mond. „Nemzeti-séglakta vármegyéket magyar tisztviselők irtásztottak el, akik nem ismerték a nép nyelvét, behozták a tolmácsok kétségbeesítő rendszerét, akiknek nagy része inferioris erkölcsi alapon állott. Hányszor döntött ügyvéd hiányában ez a tolmács — különösen járásbíró-ságokon — perek sorsa felett”. Tény, hogy a bíróságok előtt szinte nem is nemzeti, hanem humanitárius jelleget ölt a nyelvhasználat joga. De mit látunk ma is? Amit a magyar törvényhozó a tizenkilencedik század közepén a kodexbe írt, — hogy a bíróság előtt mindenki saját anyanyelvén védekezzék — attól íme a huszadik század elején mégis megfosztják az emberek millióit, csak azért, mert a közbeeső nemzedék Deák és Eötvös nagy meglátásait nem érezte át és nem hajtotta végre. És csak annak van jogosultsága, hogy emiatt követ dobjon a mult súlyos mulasztásaira, aki viszont ma ezt a nagy jogot szintén megköveteli a kisebbségek számára. Grofsoreanu azonban

egy szóval sem mondja, hogy nálunk is tolmácsokon fordul meg élet és vagyon sorsa, tehát legyünk jobbak annál a magyar politikánál, amely a bíróság előtt nem engedte meg az anyanyelv használatát, pedig a nagy elődök törvényt írtak róla. Avagy Gyulafehérvárott nem ismételték meg Deák Ferenc és Eötvös József igazságait?

Kellő értékére kell leszállítani Grofsoreanu túlzásait, amikor azt írja, hogy a román papok és román tanítók legkisebb politikai rezisztenciája az államsegély elvonásával járt. Szó sincs róla, történtek esetek, amikor a politikai tevékenységükért román papok és tanítók büntetést kaptak.

ellenben tudjuk azt is, hogy az 1910. évi képviselőválasztásokon a román lelkészek és tanítók százai korteskedtek a legvehemensebben a nemzeti-ségi jelölt mellett anélkül, hogy államsegélyüktől megfosztottak volna őket. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a belényesi görög katolikus gimnázium nyolc osztályát a magyar kormány nyomása alatt négy osztályú gimnáziummá kellett letörpíteni. A belényesi gimnázium mindig nyolc osztályú főgimnázium maradt. Az sem igaz, hogy a román intellektusok „elkerültek minden állami állást, mert felvételi kérvényüket rendszeresen visszautasították”. Csak Nagyváradon és Biharmegyében a román tisztviselők egész dandárját ismertük. A nagyváradai postaigazgatóság területén nagyszámu román tisztviselőt találhattunk az új impérium, még pedig szép pozíciókban. A pénzügyi igazgatásban sok román hivatalnok dolgozott. A vasutnál is sűrűn alkalmazták a románokat. A hadseregben — különösen a honvédségnél — az aktív román tisztek száma nem volt alábecsülendő. A vármegyei jegyzői karban tömegesen szerepeltek a románok. Akkor a nép választotta meg a jegyzőjét. A bírói kar csak Nagyváradon is szépszámu román tagot adott át a román bíróságnak. Nem: ilyen sötétben nem állott a helyzet.

Az 1868. évi nemzeti-ségi törvénycikkét Grofsoreanu múzeumi tárgynak nevezi. Istenem: hetven év alatt azzá is vált. Antikvitás lett belőle, holott eleven életre lett volna hivatott. De hány hasonló tárgy és tartalmu hazai és nemzetközi jogalkotásunk van Versailles, Trianon és St.-Germain óta, amelyet sokkal hamarabb: hat esztendő alatt lepett be a múzeumi régiségek pora és rozsdája?

Walkó Lajos lesz a magyar külügyminiszter

Budapestről jelentik: A lapok több ízben megírták, hogy Scitovszky Tibor külügyminiszter rövidesen megváltik állásától, hogy elfoglalja a Hitelbank igazgatói székét. A budapesti sajtó most arról ír, hogy Scitovszky már nem is tér vissza szabadságáról és nem foglalja el újabb a külügyminiszteri székét. Utódjaként Walkó Lajos kereskedelemügyi minisz-

tert emlegetik, azonban kinevezésének formai elintézése még korai. Walkó Lajos külügyminiszteri kinevezésével megütné a kereskedelmi tárca s ezt alkalmasint Kállay Tibor volt pénzügyminiszterrel töltik be.

Letartóztattak egy nőt, aki megfojtotta öt napos kisfiát

Tegnap egy fiatal nőt kísérték az ügyészségi fogházba a rendőrségről. Egy cselédleányt, aki ellen az a vád, hogy meggyilkolta az ötnapos gyermekét.

A mai nyomorúság rettenetes képe tükröződik ebből az esetből.

Scur Flóra huszonhétéves cselédleány a gyilkos anyja. Váci Gyula vasúti főfelügyelőnél volt alkalmazásban és onnan ment a múlt év végén a bábaképezésbe. Március 10-én szülte meg kisfiát és 14-én már el is hagyta a bábaképezdét. Megpróbálta, hogy valahol elhelyezze a csecsemőt, azonban ez seholsem sikerült. Megpróbált alkalmazást találni, de a régi helyébe már más cselédet vettek fel és sehol, senki sem akart arról hallani, hogy egy pici gyermekes anyát szolgálatba fogadjon.

Napokig bolyongott a gyermekkel a kárjén, amíg megérlelődött benne a rémes elhatározás, hogy kendőbe bugyolálja az ötnapos csöppséget, a száját lekötötte és a Köröste fojtotta, azután kendőtől a vashid alatt hagyta.

A kendő vezette reá a rendőrséget az anyja személyére és nővérénél, Kolozsakaralaguton, ahol annak az ura vasúti őr, tegnap le is tartóztatták.

A bíró, ha Scur Flórát ítéli, nemcsak a gyilkos anyja fölött tör pácát, hanem egy társadalmi rendszer felett is, amely a nyomorúságos bűnbe kergette azt.

Husvéti sorsolás a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában

A Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára ma már fogalom Nagyváradon. A könyvtárt állandó befektetések és szakadatlan áldozatkészség útján folyton gazdagítják, gyarapítják. Nincs olyan magyar szépirodalmi könyv az utóbbi öt esztendő termeléseiből, amely a Hegedüs kölcsönkönyvtárban kapható nem volna. A keresettebb könyveket a könyvtár több példányban vásárolja meg, hogy előfizetői, különösen az újdonságokhoz hamar hozzájussanak. Érthető, ha a publikum szeretettel keresi fel a Hegedüs Hirlapiroda könyvtárát. Előfizetőinek száma dokumentálja ennek a fontos kulturális jellegű vállalkozásnak csorbitatlan népszerűségét.

A Hegedüs Hirlapiroda most, hogy e ragaszkodást meghálálja, husvétra az eddigieknél is szebb és értékebb ingyen sorsolást rendez. Három díj kerül kisorsolásra. I. díj egy női finom arany karóra Bódis Ferenc ékszerüzletéből. Bódis Ferenc ékszerüzlete ma a legfinomabb és legelőkelőbbek közé tartozik ebben a szakmában és áru finomság és tartósság tekintetében feltétlenül megbízhatók. A kisorsolásra kerülő aranyóra a cég egyik legpompásabb darabja. II. díj: Két és fél méter crepe marokai a Hellas-cég Avram Jancu (Kossuth Lajos) utcai áruházából, amely ennek a kitűnő hírnevű és gazdagon felszerelt áruraktárnak pompás és divatos választékát dícséri. III. díj tíz darab sorsjegy Róth József Sas-passagebelli csipkeáruházának sorsolására, amellyel a szerencsés tulajdonos tíz vég finom vásznot nyerhet.

A husvéti sorsolást április 11-én, szombaton tartják meg a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában és azon a kölcsönkönyvtár minden előfizetője résztvesz, akinek előfizetése rendezve van.

ANGOL SZÖVETEK
DEUTSCH POSTO-ÁRUHÁZBAN.

Olcsó cipővásár!!

a „Selejtes Cipőáruház”-ban

Str. Teatrului (Színház-utca) 4. a színház mögött.

London hangulatváltozása

A Zeppellnek közelebb hozzák Európa népeit a lelkek békéjéhez — Államfők konferenciái

Ismeretes Coolidge elnök szándéka, aki a napokban akarja összehívni a leszerelési konferenciát, amelynek programja az Egyesült Államok szerint

az általános, tehát nem csupán a tengeri haderők korlátozása, hanem a szárazföldi leszerelés és a légvédelem csökkentése

és a mérges gázok alkalmazásának az eltiltása. Coolidge reméli, hogy a Népszövetség ötvenöt állama közül a legtöbb megjelene. Londonban Coolidge terve kedvező fogadtatásban részesült, sőt Kellogg Meeg mielőtt külügyi államtitkár lett volna, londoni nagykövetsége idejében alapos megbeszéléseket folytatott Chamberlainnel a konferenciát illetően úgy, hogy Anglia támogatja Amerika terveit. Coolidge leszögezte, hogy a konferencián nem tűr passzív szemléletet, csak aktív delegációkat.

A konferencia legnagyobb fontossága, hogy azon Németország is megjelenik.

Az egybehívással azért sietnek, mert az Unióban nagy a nyugtalanság a Szovjet és Japán közeledése miatt. Az Unió a meghatározottabb módon arra törekszik, hogy Németország és a szövetségesek között a leggyorsabban és a legbarátságosabban elsimuljon a kölni zóna ügye úgy, hogy Kölnöt mielőbb kiirtsék.

Nem kizárt eset, hogy a szovjetet is meghívják a konferenciára.

Berlinben különben igen kedvező fogadtatásban részesült a Népszövetségnek a decemberi német memorandumra adott válasza. A Népszövetség állásfoglalását a kölni zóna és a lengyel határvidék visszacsatolása ügyében London hangulatváltozásának tudják be. Különben egész Angliában németszimpátiák törnek utat. Amerikát az Óceánt átszelő Zeppelin útja hangolta a Németországgal szemben való méltányosabb álláspontra s úgy lehet a német nép technikai felkészültsége és tagadhatatlan kulturszerepe a világ nemzetek versenyében fogja közelebb hozni egymáshoz a farkasszemet néző nemzeteket.

Ez a hangulatváltozás dominál Chamberlain kijelentésében, aki a Herriot-val folytatott párisi tanácskozások után, kijelentette az újságíróknak, hogy Herriot-

val megbeszélte a német javaslatokat és úgy találta, hogy

Európa újjáépítése lehetetlen, ha Németországot nem veszik fel a Népszövetségbe.

Chamberlain Herriot-val való további tanácskozásait, amelyekben már szerepet játszana Anglia és Franciaország részvétele, Coolidge elnök konferenciáján, valószínűleg Londonban fogják folytatni.

Negkezdődött a jassi prefektus merénylőjének esküdtszéki tárgyalása

A Dimineata jelenti: Focsaniban kezdte meg az esküdtszék Cornéliu Zelea—Codreanu bűnperének a tárgyalását. Codreanu tudvalevőleg revolverével agyonlőtte Manciú jassi rendőrprefektust. Az esküdtszéki tárgyalás alkalmával rengeteg diák és propagandista ösztönlőte el Focsanit. Kiáltványokat, röpiratokat és fényképeket osztogatnak, amelyekkel Zelea Codreanu tettét dicsőítik. Manciú özevegye a terror miatt nem tudott védőt szerezni magának. A pört eredetileg a színház termében akarták lefolytatni, minthogy azonban elakarták kerülni azt, hogy a tárgyaláson nagyobb tömegek vegyenek részt, a városi tanács nem adta át ezt a termet, úgy, hogy a tárgyalást a bírósági teremben tartják meg, amelyik alig 100 személy befogadására alkalmas. A pörnek csupán tanuja 250 van, akiknek az esküdtszéki törvény szerint a tárgyalás termét elhagyni sem szabad és így nem tudják, hogy fogja őket ez a terem befogadni. A hatóságok fejei vasárnap értekezletet tartottak, amelyen a rend fenntartására szükséges teendőket beszélték meg. A tárgyalás valószínűleg három napot fog igénybe venni.

A Viitorul jelenti: Azzal a befektető kampánnyal szemben, amelyet Manciú volt rendőrprefektus emléke ellen indítottak, Adelina Manciú, a megölt rendőrprefektus özvegye Igazság címen röpiratot adott ki, amelyben megcáfolja azokat az állításokat, amelyeket az érdekeltek bozcsátottak közre, hogy kedvező hangulatot teremtsenek a focsani tárgyalás alkalmával. A röpiratban Manciú asszony bebizonyítja férjének tiszta román származását.

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, szerdán először:

TARAS BULBA

Monumentális film a lengyel szabadságharc történetéből.

2 részes, 14 felvonásos film — egy részben lejátszva

Hü karképek. — Korszerű harcmodor. — Hatalmas tömegjelenetek.

A főszerepekben: Elena Makovska és Ossip Runitsch.

demokratikus és nemzeti működését és a háboruban tanúsított viselkedését. Majd leírja férjének jellemét, ecseteli hivatali működését. Az egész röpiratból egy mélyen sujtott asszony fájdalma és szenvedése szösz meg, férje emlékének védelmében.

A szenátusban is követelték a kereskedők bérleteik meghosszabbítását

Miért ellenzi Marzescu miniszter a Vadul Comerciál-t

A kolozsvári és bukaresti kereskedő-nagygyűlések után a kereskedelmi érdekvéköpviselők nevében Niculescu Rietz, Constantin és Dobrescu delegátusokból álló küldöttség tegnap megjelent Bratianu miniszterelnök előtt és vázolták az üzletbérlek meghosszabbításának visszautasításafolytán a kereskedők súlyos helyzetét. A miniszterelnök a küldöttségnek nem adott végleges választ.

A szenátus tegnapi ülésén Sanielevici szenátor meginterpellálja az igazságügyminisztert a kereskedők üzleti bérszerződéseinek ügyében és megkérdezi, hogy vajon mi a véleménye, nem kellene-e eleget tenni a kereskedelemügyi miniszter ígéretének, aki megígérte az érdekelteknek a Vadul Comerciált. Ha ígéretet tesznek, tartsák is be. A kereskedők most lemondanak a Vadul Comerciálról, a kereskedelem megmentésére azonban kéri a bérszerződéseknek meghosszabbítását.

Marzescu igazságügyminiszter válaszul, azt mondván, hogy ennek az ügynek két oldala van. A kormány tanulmányozta alaposan ezt a kérdést és megállapította, hogy a világ egy országában sem emelték törvényerőre a Vadul Comerciált, amely nem jelent egyebet, mint egy szakma érdekeinek túlvérvényesülését a háztulajdonosok rovására. Emiatt az egyoldalúság és egyéni érdek miatt abszolút lehetetlen törvényerőre való emelése.

Ami a bérleti szerződések meghosszabbítását illeti, a miniszter rámutat arra, hogy a bérleti szerződések új törvénye sokkal előnyösebb, mint bármelyik más országban. Egyébként a kereskedőknek a többsége ez ügyben a tulajdonosokkal a törvény által megállapított határidőn belül már megegyezett a kereskedőknek csak egy kisebbsége kér meghosszabbítást, amely nem tudott megegyezésre jutni a tulajdonosokkal. Természetes, hogy ilyen formán a meghosszabbítás indokolatlan és lehetetlen is, amennyiben a lakbérleti törvény ezt egyszer s mindenkorra véglegesen megoldotta.

Sanielevici ismételtelen kéri a kormány támogatását a kereskedők számára.

A Cuvantul értesülése szerint valószínűk tartják, hogy minden ellenkező nyilatkozat dacára Marzescu igazságügyminiszter hat hónapra meghosszabbítja az üzleti bérlek szerződését azoknál a kereskedőknél, akik a bérösszeg letétbe helyezése után öt napon belül nem tudnak meg egyezni a háztulajdonosokkal.

A gyerómonostori véres tragédia részletei

Féltékenységből vágta el a gyerómonostori pap a felesége nyakát

Kolozsvári tudósítónk telefonjelentésére röviden beszámoltunk tegnap arról a borzalmas családi tragédiáról, mely Gyerómonostoron történt. Giurgiuca gyerómonostori görög keleti lelkész vasárnap reggel 5 órakor borotválva elvágta felesége nyakát, majd rátámadt az asszonya segítségére sielő szolgálóra: Dán Annára, kinek nyakán olyan hatalmas sebet ejtett, hogy sérülésébe nyomban belhalt. Az idegbeteg ember, aki alkalmasint pillanatnyi elmezavarásban követte el rémes tettet, a vér látára ébredt tudatára, hogy mit cselekedett, hirtelen felkapott az asztalról egy éles kést és a mellébe dőtte, majd a vértől csepegő borotvával elvágta a saját nyakát. A papot és a papnét a banffy-hunyadi kórházba szállították. Mindketten halottnak találtak.

A véres családi tragédiáról az alábbi részleteket kapjuk:

Giurgiuca lelkész egy évvel ezelőtt súlyos idegbetegben fektött a kolozsvári ideggógyintézetben. Betegségének indító oka főképpen zilált családi körülményei ben keresendő. Felgyógyulva ismét elfoglalta állását, de családi életi terhelő cselekedetei ismét feldúlták lelki harmóniáját.

A családi összeomlásban jelentékeny része volt Petru Miklós tanítónak, aki évek óta a papékkal egy fedél alatt lakott. Beavattak szerint évek folyama alatt meghitt viszony fejlődött ki a papné és a tanító között, amely akkor is tartott, amikor Petru megházasodott és ugyanabban a faluban telepedett meg. Magát a tragédiát az a körülmény robbantotta ki, hogy pár hét előtt a könnyelmű asszony birtokát, amely egy félmillió lejt ért meg, jelentéktelen összegért eladta.

Ami a gyilkosság lefolyását illeti, minden jel arra mutat, hogy Giurgiuca végzetes tettét már hosszabb idő óta forgatta agyában. Szombat éjjel székekkel eltorlaszolta házszobájának ajtaját és azokra ruhástól dőlt végig.

Amikor az asszony kérdést tett hozzá, hogy mit kar, Giurgiuca félmeteres pillantást vetett rá és éretlen válaszból már fenyegetés szólt. Az asszony nyugtalanul dőlt ágyába és csak reggel tájban tudott elaludni. Négyszórában váratlanul rájött ébredt fel. Férjét látta maga előtt, kezében borotvával. Az asszony megnugtaltta magát azzal, hogy férje csak borotválkozni akar, de Giurgiuca hirtelen rávetette magát és egy kézmozdulattal elmetasztotta nyakát.

Az asszony hűgésére felébredt ugyanabban a szobában alvó Dán Anna ötvenéves cseléd, aki felugrott a fekhelyéről, hogy lefogja a dühöngő embert. Erre a pap rezonált, tusakodni kezdett és még véres borotvájával a cseléd nyakát is elmetasztotta. A cseléd jajzónál, holtan rogyott össze. Ekkor ébredt tudatára tettének a szerencsétlen lelkész. Szörnyű lelki harc után felragadt egy asztalon heverő hegyes kést és azt mellébe dőtte, majd — hogy biztos legyen halálában — borotvájával saját nyakán is mély sebet ejtett.

A földön vértócsában heverő asszonynak volt még annyi ereje, hogy a székeket ki-mozdítsa helyéből és segítségért kiáltson. A szomszédok berohantak és megdöbbenve három vérben fetregő embert alafót láttak. Mire a vasárnapi istentiszteletre hívó harangok a békés kis faluban megkondultak, megérkezett a csendőrség, hogy szemtanúja legyen a baj-mereztő eseménynek.

Egyik kolozsvári lap munkatársa — a tragédia utáni órákban — kiutazott Gyerómonostorra. A falunak minden embere még mindig a szörnyű családi tragédia izgalmainak hatása alatt áll. Egyéből sem beszélnek, mint Giurgiuca Viktor lelkésznek borzalmas esetéről. Az újságíró

felkereste Iossivas csendőrmestert, aki elsőnek jelent meg a tragédia színhelyén és a megdöbbenő dráma szerencsétlenségéről ezeket mondta:

— Giurgiuca Viktor lelkész — mondotta a csendőrmester — igazi jó ember volt, kitűnő lelképásztora falujának és mindenki szerette. Négy gyönyörű gyermeke volt a papnak, aki apjától jelentékenyebb vagyont örökölt és felesége hozományával együtt az összeg nyugodt és szép megélhetést biztosított számukra. Néhány hónappal ezelőtt — éppen családi ügyek miatt — lelki és testi összeomlás jelei mutatkoztak a lelkészen, akit egy kolozsvári szanatóriumba szállítottak. Mikor innen visszatért, már nem volt a régi ember. Módfelett ideges és gyanakodó lett és legjobban embereivel szemben durván viselkedett, sőt gyermekeit sem nézte jó szemmel. Feleségével az utóbbi időkben állandó civódásban állott, míg vasárnap kirobbant a véres tragédia. Telefonáltunk a banffy-hunyadi kórházba is, ahonnan azt az értesülést kaptuk, hogy úgy a lelkész, mint feleségének állapota változatlanul válságos.

Megérkezett Nagyváradra Leirer Amália gyilkosának köröző levele

Tegnap megérkezett Nagyváradra a budapesti államrendőrség körözőlevele, amelyet Pótor (Rakovszki) Gyula, Leirer Amália gyilkosa ellen adtak ki.

A 22272. F. K. II.—1925. számú körözőlevél francia és magyar nyelven van írva. Röviden leírja a Leirer-gyilkosság fontosabb részleteit, azután közli Pótor Gyula személyi adatait.

A körözőlevél mellett két fénykép van. Az egyik bosnyák sapkában ábrázolja a gyilkost, (ezt a fényképet a Nagyvárad legutóbbi már közölte. A szerk.) és egy másik fénykép, amelyet a budapesti rendőrség készített róla akkor, amikor egy lopásból kifolyólag a rendőrség foglya volt. Elküldötté még a budapesti rendőrség a gyilkos ujjlenyomatának másolatát is.

A nagyváradai rendőrség természetesen bevezette a nyomozást, eredményre azonban nem sok kilátás lehet, meri pozsonyi jelentések szerint február 25-én Pótor Gyula egy nő társaságában ott tartózkodott.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, szerdán 5, 7 és 9 órakor

Montmartre grófnője

A „Szerelem tragédiája”-nak folytatása 10 felvonásban.

A főszerepben: Emil Jannings, Mia May, Wladimir Gaidarow és Erika Glässner.

DORIAN FILM!

A két rész együtt!

SZÖVEY

HAVAS & GRÜNFELD
posztóruház,
Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. lego csöbök

különlegességeink
felöltökre
öltönyökre
legiobok

3 finom női garnitúrát nyerhet ingyen

Gyönyörű fehérneműek!

Olcsó árak!

Kisorsolendő tárgyak a kirakatban láthatók

Sorshuzás május 1-én — Mérték utáni rendelések is felvételnek

minden vevő 100 leien felüli vásárlásnál, ha fehérnemű szükségletét

Ozv. Stern Rezsónénél

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca)

Derby cipőgyárral szemben

szerzi be.

Tisza Istvánné meghalt

Budapestről jelentik: Tegnap este Geszten, hosszas betegeskedés után meghalt özvegy gróf Tisza Istvánné, Magyarország egykori miniszterelnökének felesége.

Tisza Istvánné, született Tisza Ilona grófnő leánya volt néhai Tisza Lászlónak és unokahuga Tisza Kálmánnak. Férje oldalán is megőrizte egyszerű, politikától tartózkodó életmódját. Ez a rezerváltság azonban távolról sem jelentett nemtörődomséget azokkal az eseményekkel szemben, amiknek sodrában a tragikus sorsu miniszterelnök állt. Mert Tiszánét ott lehetett látni mindenütt, parlamentben és korteskorutakon is, valahányszor férje jelentősebb szónoklatokat tartott.

Ezerkilencszáztizennyolcban, Tisza István meggyilkolása után rövidesen még egy csapás érte a grófnét: egyetlen fia, ifj. Tisza István férfikora delén hirtelen elhalt.

A kétszeres csapás annyira megtörte Tiszánét, hogy attól kezdve jóformán ki sem mozdult geszti kastélyából. Két unokájának nevelése kötötte le minden idejét, míg nem a betegség le nem verte lábáról. Tiszáné halála országsszerte a legőszintébb részvétet keltette.

Integral

számítással kinozták a szigorú professzorok a középiskolák felső osztályaiban a tanulókat és bizony sokan váltak elkésredett ellenségeivé, — természetesen csak a tanuló évek alatt — a váradi premonstreiek matematika professzorainak is.

Sokan valának a magasabb matematikának már csak azért is esküdt ellenségei, mivel az elvont tudományoknak a való életben való felhasználását elképzelhetetlennek tartották.

Midőn az „algebra pótértségin” szerencsésen áteszűszott honpolgár megelégedetten fizetett ki hatvan krajcárt egy vadonat új sétapálcáért és azt ujjai között forgatva, napoleoni léptekkel mérte végig a korszót, szentül meg volt győződve, hogy a limes, differenciál és integrál gyűlöletes fogalmaival többé ez életben találkozni nem fog.

Tempora mutantur! Ma az iskolában az integrál fogalmával már nem igen bajlódnak, hisz anélkül is meg lehet élni, az élet azonban mindenkit megtanít a szó gyakorlati jelentéséről, mely a kor demokratikus szellemének megfelelőleg egyenlővé teszi a gyárost és munkást — mindennapi kenyerében.

Többtermelés és a kor szociális követelményei voltak azok a jelszavak, melyeknek köpenye alatt az úgynevezett agrárreformot közéletünk vezetői, politikusok és közgazdászok megalkották.

Lenéző mosoly volt mindazok osztályrésze, aki eme gyorsan végrehajtott reform sikere felett kételkedni merészelték és nem voltak áthatva azon feltétlen meggyőződéstől, miszerint az új törvény a demokrácia követelményei mellett a mezőgazdasági termelés fokozását is meg fogja valósítani.

Igaz ugyan, hogy a parasztok egy része tényleg kisebb földterületeket kapván, a reform szociális oldala látszólag meg lett oldva, valójában azonban a demokrácia nem az egyes parasztok ingyen földhöz juttatását, hanem az általános jólét emelését célozza.

Nincs az emberi egyenlőségnek olyan rendületlen híve, aki szívesen enné az integrál lisztből készült kenyeret, különösen, ha ugyanazért a pénzért fehér kenyérhez volt szokva.

Tisza Istvánné haláláról Gesztről kétsőbb a következőket jelentik:

Néhai Tisza István özvegyét az elmúlt hét keddjén heves gyomorbántalmak érték. Táviratoztak unokaöccsért, Radvánszky Béla báróért, aki egy orvos tanárral Gesztre utazott. Az orvos gyomormérgezést állapított meg és a baj napról napra rosszabbodott. Hétfőn válságsorfordult a nagyasszony állapota és este kilenc órakor bekövetkezett a halál. Csütörtökön délelőtt temetik és a geszti családi sírboltban helyezik el.

Budapestről jelentik, hogy a Tisza emlékbizottság tegnap este összeült és úgy határozott, hogy a geszti temetésre küldöttéket meneszt, melynek vezetője Barlogh Jenő lesz.

A budapesti lapok hosszabb cikkeiben parentálják el Tisza Istvánnét. Kiemelik, hogy mintaképe volt a régi magyar nagyaszonynak. A világháború utolsó éveiben, amikor Tiszát parlamenti viharok érték, állandóan az ura mellett volt. A forradalom kitörésekor mindent elkövetett, hogy az eseményektől feldult férjét vigasztalja és állandóan mellette volt, a gyilkosságkor is.

A többtermelés körül elért eredményeket legszomorúbban feltárja az alábbi néhány számadat, mely az utóbbi két évek hanyatló búzatermesztését foglalja össze, hektárokon kifejezve és csakis erdélyi vonatkozásban:

1923. őszén vettettek összesen 816.320 hektár területen ősibúzát, míg az elmúlt őszön már csak 567.458 hektár van búzával bevetve, azaz 248.862 hektárral vettettek az idén a tavalyinál kevesebb búzát, hoított már az elmúlt esztendő is hanyatló eredményt mutat fel az előző esztendőkhöz képest.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az idei őszi időjárás mezőgazdasági munkálatok szempontjából még kedvezőnek is volt nevezhető.

Hasábokat lehetne összeírni az állattenyésztés terén elért „eredményekről” is és esetről-esetre ki lehetné mutatni az agrárreformmal való szoros összetartozásukat.

Sértés és szarvasmarhaállományunk minőségének hanyatlásáról a pontos számszerű adatok szomorú képet fognak nyújtani; a lótenyésztés pedig apaállatok hiányát érzi, melyen még a derék, öreg mezőhegyesi ménnek sem tudnak segíteni, ha csak valami új, lóspecialista Steinach hirtelen csodát nem produkál.

Bármerre tekint is az utas a számos kottyanóban bővelkedő vasúttesten bukdaesoló vonatból, lerombolt, vagy a szétbontás pillanatában lévő gazdasági épületeken legeltetheti tekintetét, miközben lelki szemmel előtt a hatalmas parlagok láttára az integrál liszt előtti búzatablák aranyos kalásza ringatják fejüket.

Ezek a tanyarancsok, melyeket részint a tulajdonosok adtak el, részint a mai kor szociális követelményeitől áthatott parasztság hordott szíjjel ökológiai alapon, voltak hivatva a gabona termelésére és az állattenyésztés fejlesztésére.

Innen szállították megelt vagonok a gabonát megőrlés végett malmokba, hogy a gyakran más táplálékot nélkülöző szegény ember legalább jó kenyeret ehessen.

A föld termőerejének fokozására cél szerűnek bevált művelési rendszerek megszüntével a földek minden évben jobban és jobban kimerülnek.

Beruházásokat senki sem eszközöl, sőt a bizonytalanság miatt, miként a kereskedő és iparos, a gazdátársadalom is leépít.

Az ok és okozat közötti összefüggés mindig határozott szabályok szerint tör-

ténik, ezt az összefüggést matematikai nyelven függvénynek nevezik.

Ha illő tárgyilagossággal felállítanak mindazon függvényeket, melyeket az agrárreform különböző fázisai, mint független változó és ezek kihatásai mint függőváltozó között felállítani lehet, az eredményektől a reform legteljesebb hívei sem volnának elragadtatva.

Ezeknek a függvényeknek summázása, integrálása után ideje volna egy olyan reformot is életbeléptetni, mely megadná a módját, hogy a jövőben ne legyen a kenyér... integrál.

Dr. Kövér Gusztáv

Wassermann meghalt

Wassermann nevét ma a Pasteur, a Semmelweis és Koch nevével emlegetik együtt, mint az emberiség egyik jövőjének nevét. Abban a harcban, amit a legpusztítóbb betegséggel, a vérbajjal szemben a legutóbbi orvosi generáció vívott, Ehrlich mellett Wassermann van legtöbb érdeme. A vérbaj felismerését a róla elnevezett reakció tette lehetővé a betegségnek olyan stádiumaiban is, amikor külső jelekből a baj jelenlétét az orvosok nem konstátáhatták.

Különösen a háború alatt s a háború utáni időben elfajult vérbaj leküzdése folyt a Wassermann-reakció jegyében.

Wassermann Ágoston most Berlnben, halva esztendőskorában, érelmeszesedésben meghalt. Vele a jelenkor legkitűnőbb embereinek egyike szállt a sírba.

* NÉMET vízum Brassóból 48 óra alatt a Hegedűs hírlapdában.

Nikkelező!

Ezüstözés, nikkelezés, sárga-vörös rezezés, oxidálás. ZOMÁNCOZÁS. Rézágak csiszolása, féregmentesítése.

GROSZ, Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14

Kosztüm, ruha és tavaszi kabát kel nek legolcsóbban LEITNER MÁRTON R-T. nál.

MEGNYILT AZ ÚJ

KÖZPONTI ÁRUHÁZ

Begele Ferdinand (Moskovits palota sarok)

ahol a legszebb és legjobb minőségű harisnyák, kötött-, szövött és rövidárúk

a legolcsóbban szerezhetők be. — Férfi és női ernyők nagy választékban.

WEISZ és KARDOS.

Értesítés

F. hó 18-án, szerdán délután 6 órakor tartja a legközelebbi nagy

árverését

a Humanitas, amelyen a többek között egy értékes porcelán és pohár magángyűjtemény kerül árverés alá.

Allandó kiállítás.

Humanitas

P. Gulácsy Irén színművének kolozsvári bemutatója

Kolozsvárról jelentik: Hétfőn este mutatták be P. Gulácsy Irén pályadíjnyertes darabját: „A Valutát” ünnepélyes külsőségek öztől. A premieren megjelent a kolozsvári író- és újságírótársadalom s a helyi előkelőségek töltötték meg a páholyokat.

„A valuta” egyes jelenetei, amelyekből a mai falu levegője árad, megkapták a szerző mellett ovációkat rendező publikumot. „A valuta” kétségkívül értékes alkotás, amelynek alig tudott ártani a kolozsvári színház érthetetlen indolenciája. Az előadásnak — amint a kolozsvári lapok felrójják — nem egy hibája, hogy sajnos, a rendező ceruzája túlsokat húzott a darabban és ez rontott is valamelyest az egységes hatáson s nem egy alkalommal elszikkadtak az író igazi intenciói. Mindezek dacára is „A valuta” határozott és jelentősen szép sikert aratott.

P. Gulácsy Irén a „Nagyvárad” illusztris munkatársa a hétfői bemutatóval ismét tanúságot tett avatott írói tolla mellett. „A valuta” azt a harcot helyezi a mese előterébe, ami a falu ma élő alakjait, az apát és fiút szembeállítja egymással.

A drámai cselekmény erőteljesen világít be a háború által felbolgátott népi lélekbe és P. Gulácsy Irénnek sikerült markánsan megrajzolni a paraszti élet mindennapi problémáit. A bemutatót előkelő és a színházat teljesen megtöltő közönség élénk figyelemmel kísérte mindvégig a rendkívül érdekes darabnak menettét és minden felvonás után rendkívül meleg ovációval és szeretettel fogadta a kitűnő írónt.

ÚJ DONSAKOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZŐ-UTCA) NO. 6.

Kiadóhivatalos:

BONNENFELD ADOLF RESZVENTYÁRSÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy hónap 50, negyedévre 150, fél évre 300, egész évre 600 Lei. Vidéken: egy hónap 60, negyedévre 180, fél évre 360, egész évre 720 Lei

A „Nagyvárad” telefon száma 33

Kiadóhivatal és hirdetések elnyerő a Kiadóhivatal és a Hegedűs Hírnyomda (Telefon 13-91)

EGYES SZÁM ÁRA BUKARESTBEN 4 LEI 50 B.

MÁRCIUS **21** SZOMBAT

Összmunkásság
műsoros táncestélye.

* Biharvármegye közigazgatási bizottsága ma, szerdán délelőtt 10 órakor ülést tart a vármegyeházán.

* Konfliktus a jassi egyetem tanárai között. Bukarestből jelentik: A jassi egyetemen súlyos konfliktus tört ki a professzorok közt, aminek az az oka, hogy a jogi fakultást tovább is zárvatartják, holott a többi fakultásokon már megkezdődtek az előadások. A jogi fakultás tanárai tiltakozó táviratot intéztek a közoktatásügyi miniszterhez Slatineanu rektor intézkedése ellen és közölték, hogy mindannyian lemondanak állásaikról, ha a jogi fakultás továbbra is zárva marad. Lemondásukat eddig bejelentették Mathei Cantacuzino, Cuza, Dragomirescu, Heronianu és Sion professzorok, Mathei Cantacuzino a szenátusban, Dragomirescu pedig a kamarában foglalt interpellációt intézni az ügyben a közoktatásügyi miniszterhez.

* A Kolliner-ügyet áttették az ügyészséghez. A rendőrség tegnap befejezte a nyomozást a Kolliner D. és Fia-cég ellen hitelezési csalás miatt beadott feljelentés ügyében. Az összes iratokat tegnap már át is küldötték az ügyészségnek. A Kolliner-cég ellen kért bünyői zárlatot nem rendelte el a rendőrség.

* Válasz Gangusch, Gavra és Szeszich mérnök urak nyílt levelére. Tisztelt Kartársak! Egyetértünk abban, hogy műszaki kérdéseket nem lehet hírlapi polemikával eldönteni. Szakvéleményünk sem a hírlapok számára készült, hanem hivatalos megbízásra és közzétételében semmi részünk sem volt. Ezzel esleik minden erre alapított következtetésük is, számunkra pedig fölöslegessé válik, hogy egyes kitételekkel foglalkozzunk. Tárnyilagos és kollégialis hangú eszmecsere ellenben mindig készséggel állunk rendelkezésre. Nagyvárad, 1925. március 17. Kartársi üdvözléssel: Kemény Béla, Megyery Ferenc, Müller Hermann. U. i. Ince Lipót kollégánk ez időszertint nincsen Nagyváradon.

* Eljegyzés. Kulinyi Etelka (Cluj), Spitzer Vilmos másasztalos (Oradea-Mare) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Nézze meg, milyen Páris éjszaka, péntektől a Dorian Filmszínházban

* Bekerítik a neolog izraelita temetőt. A neolog hitközség nevében tegnap délelőtt dr Réti Ignác és Schwartz Antal megjelentek Jónás Demeter gazdasági tanácsosnál, akit arra kértek, hogy a hitközség temetőjét elzáró kerítéssel vehessék körül. A kerítésre azért van elhalasztatlanul szükség, hogy a temetőt elzárhassák azoknak a nem kívánatos elemeknek a látogatásától, akik ott nem egyszer vandál, kegyeletet sértő munkát végeznek. Jónás Demeter a hitközségi kiküldötteknek készséggel megadta a maga részéről a temetőkerítés elkészítésére az engedélyt.

* Alma Moodie hangversenye. Megkezdődött a jegyárúítás Alma Moodie 21-iki hangversenye. A nagy művész hegedűhangversenye a legnagyobb érdeklődést váltja ki a zenepublikum körében ezért tanácsos jegyekről elővételben gondoskodni. Jegyeket a „Musica” árúsit.

* Felhívás a tanonctartó iparosokhoz. Felhívom a tanonc tartó iparosmester urakat, hogy tanulóikat azonnal irassák be az iskolába, mert az iparrestitűt által ártott értesítésekből úgy látom, hogy sok tanonctartó iparos nem tett eleget ezen kötelességének. Amennyiben jelen felhívásomnak egy héten belül kellő sikere nem volna, a késedelmezők ellen azonnal megteszem a rendőrség kihágási osztályánál a feljelentést. Oradea-Mare, 1925. I. Muth direktor.

* A megyei és városi tisztviselők képesítési vizsgálja. Vizsga kezdődött meg a vármegyeházán több tagú bizottság előtt a vármegyei és városi tisztviselők három napra kontemplált képesítési vizsgálja. A vizsgára azok kerültek, akik nyugdíjképes állást akarnak úgy a megyénél, mint a városnál elnyerni. Hétfőn volt az írásbeli vizsga, tegnap pedig a szóbeli kezdődött. A vizsgára összesen 56 tisztviselő, illetve tisztviselőnl jelentkezett és ezek sorában számos a kisebbséghez tartozó hivatalnok, illetve hivatalnoknl állott a vizsgáztató bizottság előtt, akik általánosságban igen szép véleményt értek el. Kedden délig 29 jelölt vizsgázott és az eredmény eddig jó közepesnek mondható. A vizsgáztató bizottság elnöke Popovici Miklós dr prefektus. Tagjai Bucico Coriolán dr polgármester, Tempelcz Dezső alis-

pán, Chirila Gusztáv főjegyző, Michis főszámvevő és Barbulescu tanfelügyelő. A történelemből, földrajzból és számviteltől tettek föl kérdéseket a vizsgára jelentkezőknek. A vizsga meg tart.

* A nagyváradai összmunkások mulatósága március 21-én, szombaton este lesz a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben.

* Okvetlenül nézze a Nótás kapitány 23. és 24-ik előadását.

* Munkáshírek. A festőmunkások vezetőségét ez uton is értesítjük, hogy csütörtökön (március 19-én) este 7-től 8 óráig az Építőmunkások helyiségében Str. Cuza Voda 24. szám alatt jelenjenek meg. — Az összszaknák vezetősege és bizalmi testülete március 18-án, szerdán este 7 órakor ülést tart az új Munkás Otthonban. Teljes számu megjelenést kér a Szaktanács. — Pénteken este 8 órai kezdettel kultúrelőadás lesz a Munkás Otthonban Str. Cuza Voda 24.

* Altbach Dávidot szabaddá helyezték. Tegnap az ügyész indítványára Altbach Dávid bankigazgatót szabaddá helyezték. Altbach és a feljelentői között ugyanis tárgyalások kezdődtek. Altbach a vitás összeget, 200 ezer leit letétbe helyezte azzal, hogy annak sorsa felett a bíróság a megegyezés után fog dönteni.

* A filharmonikusok vasárnap délutáni hangversenye. A szimfonikusok száma Saint-Saens Septettje (2 hegedű, viola, celló, contrabass, zongora, trombita), amelyben V. Pollermann Aranka, Eichner Ernő, dr Fehér Adolf, Szmazenka Ernő, Guttmann Miklós, Faludi István és Hadrián József vesznek részt. A műsor többi számai: Bethoven: Leonora III. nyitány. Goldmark: Falusi lakodalom, Szimfónia. A helyárok igen mérsékeltlen, 50, 40, 30, 20, 15 leiben vannak megállapítva. Jegyek Vidornál kaphatók.

Nézze meg, milyen Páris éjszaka, péntektől a Dorian Filmszínházban

* Miért drágul az élelmiszer a piacon? Nap-nap mellett látnak napvilágot panaszok a mostoha kereseti viszonyokkal párhuzamosan növekvő piaci drágaság miatt. Elsősorban vizsgáljuk meg a drágaság eredjét hogy megismerve, megfelelően védekezhessünk ellene! E lap hasábjain 1918. XI. hó 13-án megjelent e tárgyú ciklmet az akkori városi tanács annyira magáévé tette hogy a polgármester helyettesétől megbízást kaptam egy megfelelő memorandum szerkesztésére melynek felterjesztése a változó politikai viszonyok miatt elmaradt, de az abban foglalt viszonyok ma is nagyrészt fennállanak, így közérdekből soraimat illetékeseknek figyelmébe ajánlom. Teljes tudatában vagyok annak, hogy a környéken elég élelmiszert termelnek olcsón, csak a fogyasztóhoz való közvetítés drágítja meg az élelmiszereket. Elsősorban a drága vasuti szállítási díjak és főképpen a szállítással járó óriási idővesztés okozója a nagy drágaságnak. A termelő a mai viszonyok között egy 300—400 lei ára élelmiszerral messze fekvő állomásra, jegy váltása végett jóelőre kimegy a pályaudvarra, ugynevezett kofavonattal pár kilométer uton óraszámra bumlik be a városba, gyakran lekési a piacot, nem várja itt megfelelő szállítóeszköz stb., hazautazása csak késő délutáni órákban hasonló nehézségekkel történik meg, így kénytelen esékely árujához a vasuti jegy és szállítási díjon kívül a városi kövezetvámot és egész napidíját hozzá számítani, ha kofa a közvetítő, ez még üzleti hasznót is és így kerül a 400 lei ára élelmiszer a városi lakosnak 1000 leibe, anélkül, hogy a termelő megzsarolná. A termelőtől való beszállítás és elosztásban van a hiba, ezt kell orvosolni. A jelenlegi állapotok mizerábilisságára csak azt említem meg, hogy a piaci vonatok naponta ezer és ezer munkás embert ontanak be a piacra, kik ezen napokon nem termelnek, de költenek és ezt a város lakosaival fizettetik meg. Ideális megoldás lenne, községenként vagy kerületenként összegyűj-

tött élelmet tömegárúknak megfelelő vásárcsarnokból elosztani a fogyasztásra, mint történik Belgium, vagy Hollandiában stb. Ennek létesíthetősége is feltétlenül szükséges, hogy városunk vezetősége a közlekedési minisztériumtól egy olyan menetrend létesítését kényszerítse ki, mely 60–80 km. sebességgel közlekedve, reggel, télen 8 órára, nyáron 7 órára mind az érkező vonat befusson, itt a villamos vasút ez időben pótkocsival közlekedjék és az összes élelmezési vonatok fél 11-től 12 óráig visszainduljanak. Ezen kimondott élelmező vonatokhoz adjon ki a CFR. 25 százalék kedvezményes havi bérletjegyet, engedje meg ezen vonatoknál 25 kilóig a díjmentes szállítást aprószágra is. A tejüzemlé megcsinálására bűn lenne a tejközpont létesítését elmulasztani, ma az a helyzet, hogy 20–25 liter tej ára kevés a fenti költségekre, no meg egy-két deci pálinka árát is a vízvezetékbeli feji ki a termelő. A tejközpont létesítésére e lap hasábjain illetékes egyén tollából megvalósítható terv jelent meg. A város vezetőinek fenti soraimat figyelmébe ajánlva, maradtam szerkesztő urnak köszönettel Nagyvárad, 1925. március 13-án E. M. di János.

* Vasárnap bajnoki mérkőzés lesz mind a két sportpályán. Vasárnap délután 4 órakor a Rhédey-kerti sporttelepen fog lefolyni a Bihorul—NSC. és ugyancsak 4 órakor a Károly-pályán zajlik le a NAC.—SzSE. bajnoki mérkőzés. Megelőzőleg ifjúsági mérkőzések lesznek. Mind a két pályán mérsékelt helyárak.

Nézze meg, milyen Páris éjszaka, péntektől a Dorian Filmszínházban

* Versenyszabóság Bul. Reg. Ferdinánd (Rákóczi-ut) 19., értesíti a n. é. községeket, hogy a tavaszi szövetségjüségai megérkeztek.

* A Kath. Növédő Egyesület rendes évi közgyűlését f. hó 21-én délután 5 órakor tartja a Kath. Kör helyiségében. A nővédelem iránt érdeklődőket szívesen látja az elnökség.

* Tosca, Bohémek és Pillangó kisasszony operákat éneklők március 16-án a Puccini-ünnepélyen a Katholikus Körben. Jegyek már kaphatók a Kath. Kör pénztáránál mindennap d. é. 10 óráig.

* A Nagyvárad Bőripari Munkaadók Szindikátusának elnöksége felkéri azon tagokat, akik a forgalmi adó általános összegben való fizetésének kedvezményét elnyerni óhajtják, hogy forgalmi adó könyveiket legkésőbb március 20-ig a cipőszövetkezetnél leadni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

* Csütörtökön és pénteken délután fél 5 órakor a Nótás kapitány megy Rohonczyval.

Gumiláru javítás Emimeson (Ezred-évi Emlék) - tér 16.

* Leirer Lőrinc deponálta a husz millió koronát. Budapestről jelentik: Leirer Lőrinc tegnap megjelent a főkapitányságon és letétbe helyezte a husz millió koronát annak a részére, aki Leirer Amália gyilkosának kézrekerítésére nyomra vezeti a rendőrséget.

* Ötven leírnyerhet egy lovat, ha veszi egy sorsjegyet a Hegedűs Hírlapiródaiban.

* Ágnes csemege 1 darab 5 lei Benedek és Weisznál „Eldorádó” Piata Unirii.

Hétszertartakok plüschből minden színben perzsa mintájú moquette és szívat garatúrak **Leirer Mártonnal.**

Nőszalma és selyemkalapok
virágok és az összes kalapokkékek
20—50 % -al olcsóbbak mint bárhol
KÖNIG JENŐ
Üzlet: Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 16. sz.
Gyár: Str. Alexandri (Teleki-utca) 45. szám

* Felmentették a csempészés vádjá alól az érmihályfalvi főrabbit. A nátrándörög a múlt év folyamán csempészés vádjá miatt büntető eljárást indított Schiff Melach érmihályfalvi rabbi ellen, akinek a ruhájában bevarrva 63 dollárt találtak a vámtámaságok. Schiff előadta a bíróság előtt, hogy a 63 dollárt tényleg bevarratta feleségével az egyik ruhájába, mert máshol nem tudta jó helyen. Állítása szerint nem is tudta, hogy melyik ruhájában volt a pénz, ezért nem vallotta be a vámtámaság előtt. A törvényszék vádának bizonyítékok hiánya miatt felmentette a főrabbit.

* Halálozások. Mely fájdalommal tudatjuk az összes rokonokkal, jóbarátokkal és ismerősökkel, hogy felejtetheetlen jó apánk, Goldstein József hosszas szenvedés után, f. hó 14-én este jobblétre szenderült. Temetése Gyan-tán, f. hó 16-án, nagy részvét mellett ment végbe. Goldstein Károly és családja. — Farkas József 65 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán délelőtt 11 órakor megy végbe az Ósi-terti gyászházról.

* Averescu tábornok látogatása Bernádnál. Marosvásárhelyről jelentik, hogy Averescu tábornok, aki Goga Octavian szászrégeni jelöltjének támogatására a környéken tartózkodik, meglátogatta lakásán dr. Bernády Györgyöt. Averescu látogatása annál nagyobb feltűnést keltett, mert Bratianu utódának politikai körökben mindenki Averescut látja. Averescu tábornok hosszasán tárgyalt Bernádyval. — Goga és Gróza volt miniszterek különben szászrégeni tartózkodásuk alkalmával mintegy negyven politikus társaságában részt vettek a szászrégeni Jókai-ünnepen.

* Visszautasított kényszeregyezségi kérelmek. A nagyvárad törvényszék tegnap döntött a legtöbb beadott kényszeregyezségi kérelmek felett. A bíróság nemcsak a március 11-én beadott kérelmet tekintette elfogadhatatlannak, hanem a korábbiakat is, ha azokban még határozatot nem hoztak. Ezen az alapon a törvényszék a Transylvania-nyomda r.t., a Rita kalapszalón és a Hattyu-áruház kényszeregyezségi kérvényét visszautasította.

* Az állampolgársági hivatal felhívja az alább felsorolt egyéneket, hogy az állampolgársági listába való utólagos felvétel iránt benyújtott kérvényük ügyében 3 napon belül a hivatalos órák alatt d. e. 11-ig városházán II. em. 25. sz. szobában jelenjenek meg: Davidovics Herman str. Calea Victoriei 18, Léb Lajos str. Gen. Mosoiu 5, Ornstein Mária str. Magyar 11, Keszler Rudolf str. Pasteur 23, Buchalter Gyula str. Avram Jancu 8, Kemény József str. Fábán Ludovic 1, Braun Herman str. Cuza Voda 11, Fischer Ferenc str. Bratianu 60, Lázár Ferenc str. Cheul Velente 39, Friedmann Szigmond str. Calea Victoriei 67, Pintér Sándor str. C. Victorici 76, özv. Istvánffy Miklósné str. Calvariului 38, Klein Paulina str. Pastelui 6, Lippert Béláné str. Alexandri 41, özv. Kiss Gyuláné str. Postei 14, Katz József str. P. Bunyitay 3, özv. Knyiskó Adolfné str. Sft. Ana 20, Zimmerman Sámuel str. Crimului 3, Kelemen László str. Spitalului 173, Széplaki Sándor str. Uliului 10, Klein Ignác str. Calea Victoriei 37, Friedlander Márton str. Saguna 13, Kurtlander Emil str. Alexandru 24, Szodoray Margit str. P. Bunyitay 14, Szodoray Olga str. Bunyitay 14, Pap Sándor, Mezőner Manó str. Nic. Jorga 8, Kovács András str. Covrigilor 12, Székuty Ede str. Calvin, Puskás Károly str. Alexandri 44, Grünfeld Ignác str. Morii 14, Körmendy Ilona str. Oltenia 2, Rácz Lajos str. Podgoria Hágó, Hochstadter Alfréd str. Goidu 12, Singer Miksa Gara, Somogyi József, Berkovits Abraham str. Parcului 3, Grün Márton str. Peto 26, Görös Erzsébet str. Covrigilor 2. (Folytatjuk.)

* Szerdán este a Fügefalevél megy a városi színházban.

* Bécsből a legújabb modell-kalapokkal hazakeresztünk. Dr. Balláné és Friedl E. Parcoul Traian (Széchenyi-tér) 1. sz.

Zománcozás, nikkellezés Kalendánál

* Ágnes-csemege, egy darab 5 lei Benedeknél.

* Purgó — eredeti dobozban — minden gyógyszerárban.

* CHLORODONT A FOGAKNAK.

* A Törökvas vasárnapi ellenfele Besszarabia bajnokcsapata, a kisenewi C. F. R. lesz. A csapat összeállítását, a melyben szerepelni fognak a nagyvárad fiúk közül Ströck Albi, Török Sanyi és Lajos, a napokban közöljük, tekintettel a nagy érdeklődésre, jegyek elővételben kaphatók Balogh János-cégnél és színházi cukorkaüzletben. A mérkőzés vasárnap délután 4 órakor lesz a Rhédey-kerti sporttérén.

* Legjobb arcszépítő Földes Margit-krém.

LEGUJABB

Elfogadják a jassi-i egyetem tanárainak lemondását

Bukarestből jelentik: A tegnapi minisztertanácsban Anghelescu miniszter bejelentette, hogy jassi-i egyetem jogi fakultásán működő tanári karnak táviratilag bejelentett lemondását elfogadta.

Elhalasztották a kisanfanti konferenciáját

Bukarestből jelentik: A Viitorul szerint a kisanfanti konferenciáját májusra halasztották. Nincsies jugoszláv külügyminiszter kérte a konferencia elhalasztását.

Miniszeri javaslat a peres eljárás gyorsításáról

Bukarestből jelentik: A tegnapi minisztertanács el Marzescu igazságügyminiszter két javaslatot terjesztett. Az egyik a bíróság átszervezéséről, a másik a perek gyorsabb lefolytatásáról szól. A javaslat szerint ötven napon belül ki kell tűzni minden tárgyalást.

Elzászban sztrájkolnak az iskolakötelesek

Párisból jelentik: Az Echo de Paris szerint valamennyi elzászi község iskolakötelesei sztrájkba léptek. Városokban, Strassburgban, Kolmarban az iskolakötelesek hatvan százaléka, falvakban kilencven százalék sztrájkol. A strassburgi gimnázium tanári kara sztrájkba lépett.

TOZSDE

Zürich, március 17. Nyitás: Berlin 123'40. Newyork 518'43, London 2481, Páris 2668 háromn., Prága 1540, Budapest 0.0072, Bukarest 252 fél, Bécs 0.0073'05.

Bukarest, március 17. Zárlat. Devizák: Páris 1072, London 995, Newyork 206 fél, Róma 845, Zürich 40, Bécs 29'10, Prága 625.

Valuták: Font 960, frank 1060, svájci 39, lira 840, dinár 328, dollár 204, osztrák 28 háromn., magyar 27 fél, szokol 595.

Zürich, március 17. Zárlat: Berlin 123 háromn., Amsterdam 207 egyen., Newyork 518 fél, London 2481, Páris 2665, Milanó 2115, Prága 1540, Budapest 0.0072, Belgrad 832 fél, Bukarest 252 fél, Bécs 0.0073'09.

Budapest, március 17. A keddi értéktőzsde-zárlat: Angol-M. 34, Olasz 20, Államv. 416, Borsod-Misk. 210, Borsodi szén 60, Fegyver 700, Láng 90, Mütr. 116, Ofá 458, Atlantika 21, Magy. H. 416, Osztr. H. 159, Kereskb. 1125, Első Bp. 139, Köszén 3225, Ganz-D. 2670, Lipták 2150, Karton 66, Nasicé 1760, Tröszt 158, Leszám. 66, Salgó 550, Pesti H. 2700, Beocsini 1000, Urikányi 940, Ganz-V. 1125, Izzó 305, Guttmann 515, Adria 1085.

Budapest, március 17. A keddi termény-tőzsde: Gabonapiac üzletlen, Tiszavidéki búza 495—500, rozs 512—500, tengeri 230 ezer korona.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Fügefalevél operett, bérleten kívül.
Csütörtök délután fél 5 órakor: Nótás kapitány, Rohonczy Mihállyal, mérsékelt helyárrakkal.

Péntek délután fél 5 órakor: Nótás kapitány, operett, Rohonczy Mihállyal, mérsékelt helyárrakkal.
Szombat délután fél 4 órakor: Madarász operett, olcsó helyárrakkal.

Szombat este 8 órakor: Várady Aladár 30 éves jubileuma.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Offenbach operett, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Csókoljon meg, vigjáték, mérsékelt helyárrakkal.

Hétfő: Pillangó kisasszony opera, Marcus Rita felléptével és Alarcos kőrök énekes vigjáték A) bérlet.

Kedd: Pillangó kisasszony opera Marcus Rita felléptével és Alarcos kőrök énekes vigjáték B) bérlet.

Egy jazz, egy tangó, egy keringő...

Jó operetteket imi ma talán nehezebb feladattá vált, mint megkonstruálni egy tiszta, emberi eszközökkel dolgozó irodalmi művet.

Egy jó operett csak az lehet, amely lehetőleg elrugaszkodik a sablontól és mégis engedményt tesz a közönségnek. A közönség lehetőleg nem szeret töprengeni és elmélyedni helyett inkább keresi a szórakozást. A színház ma a feledés eszköze. Arra való, hogy minden más gondolatot, ami a színház falain kívül való, tehát a legtöbb esetben gond, ki szorítson és komor filozófia helyett a kedv, a csapongó ötlet kapjon szerepet. Ezt a célt szolgálja a Tavasz Offensége mesében és zenében egyaránt. Csupa derű ez az operett, nincs jelenete, amely ne kacagtatna és nincs zenéje, amely meg ne ragadná a figyelmet. Van egy jazza, amelyre a tetszelgés is megmozdul, egy tangója, amely a közből való szívet is megcsiklandozza és egy keringője, amely édes ábrándokba felejtkezteti a legmegátalkodottabb cinizmust.

Ezeket mondotta Rohonczy Mihály, Nagyvárad délelőtti bonvivánja a 26-án színekerülő Kramer-Korda-Bárdos operetről, a Tavasz Offensége, amelynek egyik főszereplője.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

— Fügefalevél. A nappali pénztárnál tapasztalható érdeklődés mutatja, hogy a Fügefalevél szerda esti előadása éppen olyan telt házat fog vonzani, mint eddig mindig.

— Nótás kapitány Rohonczyval. Az a körülmény, hogy csütörtök és péntek este román előadás lesz a színházban, arra indította az igazgatóságot, hogy a Nótás kapitányt fél 5 órai kezdettel délutánra tűzze ki előadásra ezen a két napon. Ez természetesen semmit sem von le abból az igazságból, hogy a Nótás kapitánynál szebb, eredetibb és magyarább operettet még nem írtak és semmiben sem befolyásolhatja a közönség hangulatát, mely eddig 22-szer töltötte meg zsufoltság a nézőteret. A Nótás kapitány két délutáni előadása mérsékelt hely-

árrakkal megy és mind a két esetben Rohonczy játssza a címszerepet.

— Várady Aladár jubileuma. Várady karmester 30 éves jubileumának megünneplését előkészítő rendező bizottság nagy tevékenységet fejt ki, hogy a szerda esti ünnepély minden tekintetben méltó legyen a nagynevű karmesterhez és zeneszerzőhöz. A szerda esti előadáshoz már csak igen mérsékelt számú jegy kapható, ami azt bizonyítja, hogy a város közönsége megértő és meleg szeretettel kíván részt venni ezen a nagyon is megérdemelt jubileumon. A jubileum kitünő műsora a színpadon történő üdvözlések után kezdődik és áll egy nyitányból, a Pillangó kisasszony II-ik felvonásából Marcus Ritával a főszerepben és a jubiláns Várady Aladárnak Alarcos kőrök című új egyfelvonásos operettjéből.

— Délutáni előadások. Szombat délután fél 4 órakor olcsó helyárrak mellett kerül színre a régi operettek legszebbike, a Madarász. Vasárnap délután fél 3 órakor az Offenbach című operett megy. A vezető szerepeket Hevesi, Stoll és Madas játsszák. A két vasárnapi előadás mérsékelt helyárral.

MOZI

— „Montmartre grófnője” folytatása a „Szerelmek tragédiája”-nak. Emil Jannings, Mia May, Erika Gläser és Wladimir Gaidarow alakítja a 10 felvonásos, pompás kiállítású slágerfilm főszerepeit, melynek mindkét részét egyszerre mutatja be ma, szerdán és holnap, csütörtökön a Dorian-filmszínház.

— Taras Bulba az Apollóban. Ma, szerdán N. V. Gogolnak, az oroszok egyik legnevesebb írójának kitünő történelmi háttérű drámáját, „Taras Bulbá-t” játssza az Apolló. A lengyel szabadságharc történetéből meríti tárgyát a regény, háttérül szolgál annak a végzetes nagy szerelemnek, amelynek áldozatául esik Taras Bulba hozákvezérnek a fia. A kozákvezér fia beleszeret az ellenséges lengyel vajda leányába, miatta hazaárulónak lesz a saját apja az, ki a halálos ítéletet végrehajtja rajta. Gyönyörű korep-festés, hatalmas tömegfelvonulás, korszerű harcok élenkitik meg ezt a szép szerelmi történetet, amelynek középpontjában Elena Makowszka, ez az elismert, szép orosz nő brillíroz. Az Apolló-mozgó ezt a hosszú, két részes filmet egy előadás keretében játssza le és kéri a közönséget a pontos megjelenésre, hogy az előadásokat pontosan megkezdhesse.

Saját kemencében

Kerékpár és varrógép gyári égetett zománcozását

nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom. Használt kerékpárt, varrógépet veszek és eladok. Kerékpár gummik és alkatrészek legolcsóbban nálam. Varrógép, kerékpár rakhatók „Elena” tár és javító műhely, Piața Mihail Viteazul (Nagypiactér) 5 szám.

Önkéntes árverés

Elköltözés miatt nyilvános árverésen lesznek eladva disztárgyak, régiségek, márkás porcellánok, poharak, képek, szőnyegek stb. Csütörtök délután 5 órakor Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 29. Simonné.

Modern hálószobák

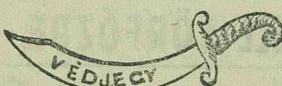
izléses kivitelben olcsó árban kaphatók:

Róth asztalosnál

Strada Densușianu (volt Jócai Mór-utca) 17. szám.

Gyári árban kapható a mindenki előtt elismert kitünő minőségű

„JOHANNA” „KARD” védjeggyel

mosó és pipere SZAPPAN nagyban és kicsinyben. Bernáth Miklós lisztés termény üzletében, Andrányfalva és fia mellett.

Vegyztisztító üzlet

Bazár épület. — Színház oldal.

Elvállal ruhatisztítást és vasalást.

Borgos Sámuel.

NŐSÜLNE!

Előkelő ipari vállalat tulajdonosának 32 éves fia megfelelő hozománnyal. Hozzáátartozóktól kimerítő választ „Benősülés” jellegű Blockner J. fiókhirdetőjébe, Budapest, Andrássy-ut 2. kér.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Băncii Union S. A. sunt convocați la

a IV-a adunare generală ordinară

pe ziua de 26. Martie 1925. la orele 12. a. m. în localul institutului din Oradea-Mare.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunei și comitetului de cenzori asupra anului de gestiune 1924, darea de seamă, stabilirea bilanțului, distribuirea beneficiului net și darea absolutoriului. 2. Eventuale propuneri. Oradea-Mare, la 16. Martie 1925. Direcțiunea.

Estras din statute (Alinea II.) Acei acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, trebuie să-și depună acțiunile provăzute cu cupoanele neexpirate cel puțin cu 5 zile înainte de ținerea adunării generale la casieria societății.

MEGHÍVÓ.

Az Union-Bank Részvénytársaság t. részvényesei 1925. évi március hó 26-án délelőtt 12 órakor Nagyváradon az intézet helyiségében tartandó

IV-ik évről rendes közgyűlésére tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések a lefolyt 1924-ik üzletévről, származások előterjesztése, mérleg megállapítása, tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása. 2. Esetleges indítványok. Oradea-Mare, 1925. március 16-án. Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból (II. szakasz): Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni szándékoznak, a le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket legkésőbb 5 nappal a közgyűlés előtt a részvénytársaság pénztáránál letenni tartoznak.

Contul Bilant — Mérlegszámla: Activ. Vagyon. Numerar în cassă — Készpénzkészlet Lei 472.744. — Valute străine — Idegen pénzmekekben Lei 57.363. — Disponibil la bănci — Bankokban Lei 516.128. — Debitori în conturent — Adósok folyószámlán Lei 623.637.52. — Cambii — Váltók Lei 181.787. — Mobiliar — Berendezés Lei 1. — Activ total — Összes aktívák Lei 1.851.660.52. — Pasiv — Teher. Capital social — Részvénytőke Lei 500.000. — Fond de rezervă — Tartálékalkap Lei 30.000. — Cu dotăția din anul curent — Ez idei hozzájárulással Lei 40.000. — Depuneri pe libel și conturent — Betétek könyveskére és folyószámlára Lei 1.262.238.15. — Fond de rezervă pentru creanțe dubioase — Kétes követelések tartálékalkap Lei 20.000. — Profit reportat din anul trecut — Nyereségáthozat a múlt évről Lei 671.44. — Profit net — Ez idei nyereség Lei 38.750.93. — Total — Összesen Lei 39.422.37. — Pasiv total — Összes passzívák Lei 1.851.660.52. — Contul profit și pierdere — Nyereség—Veszteség-számla: Pierdere — Veszteség: Salarii funcționarilor, cheltuieli de administrație — Tiszti fizetések, üzleti költségek és egyéb kiadások Lei 367.299.79. — Impozite și taxe — Adók és illetékek Lei 24.704.25. — Fond de rezervă pentru creanțe dubioase — Kétes követelések tartálékalkap Lei 20.000. — Profit reportat din anul trecut — Nyereség áthozat a múlt évről Lei 671.44. — Profit net — Ez idei nyereség Lei 38.750.93. — Pierdere total — Összes veszteség Lei 451.426.41. — Profit — Nyereség: Profit reportat din anul trecut — Nyereség áthozat a múlt évről Lei 671.44. — Profit în diferite conturi — Nyereség különféle számlákon Lei 450.754.97. — Profit total — Összes nyereség Lei 451.426.41. Oradea-Mare, la 31. Decembrie 1924. Direcțiunea. Igazgatóság.

Tavaszi angol divat
Ültönyök és felöltők
legelegánsabb kivitelben készülnek:
BACSÓ és BRAUN
url divat szabóknál, — Sas-passage.

Mérték után
férfi- és női fehérneműket
(privát anyagból is)
legszebben és legolcsóbban készít
"Hercules"
Victoriei (Kolozsári-utca) 1 szám
Üzletek részére olcsó munkadíjak. Telefon 698

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Veleno és Váralján lakó olvasóink figyelmébe! Apró hirdetést vagy bármilyen lapunkhoz tartozó dolgot vigye be Str. Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 46. CORVINA könyv- és papírkereskedésbe, lapunk hők kiadóhivatalába, 554H

LAKÁS

Butorozott szoba külön bejárattal kiadó, teljes elátással vagy a nélkül. — Cim a kiadóban. 549

Két szoba konyha butor eladó, lakás azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 560

Két szobás, konyhás, fürdőszobás modern lakás, magán házban Ujvaroson kiadó, értesítést ad dr. Váradt Ödön ügyvéd, Parcul Traian (Széchenyi tér) 12. 618

3 szobás magánház teljes komforttal azonnal kiadó. Str. Delavrancea (Ritók-utca) 38. 618

Két szolid fiatalember csinosan butorozott szobát keres. Címeket, 200 * tel. igére. 613

Általmazás

Összesemő gondozásban jártas fiatal asszony, egészséges, megbízható, tisztességes jobb nő urházhoz egy kis gyermek melé ajánlkozik. Vidékre is elmegy. Bővebbet a Hegedűs Hirlapírodában. 625

Ügyes szobaleány keresetkét jó bizonyítvánnyal, cim: Sas Emil igazgató, Városi vasút. 632H

Főzni tudó minden jó bizonyítvánnyal kis családnak április 1-é a keresetkét. Rigó kalapszalonn, Bulev. Reg. Ferdinand 10. 1-5 emelet. 606

Munkások és tanuló lányok felvétele a „Pehkán Mill” borítékgárban, Strada Piciorul Grigorescu (Mészáros utca). 638

Jobb minden leányt keres Dr. Faragóné, Alea Eman Gojdu si Alea Romel (Deak Ferenc-utca) 2. III. 638

Suehe deutsches Fräulein ernst und arbeitsfähig zu zwei Mädchen. Auskunft in Str. Delavrancea (Ritók Zsigmond-utca) 20 zwis: hen 1-4 Uhr n. M. 637

Adás-Vétel

Lampaernő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szmírna, hímzés, ruhahorgolás, kabát, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készült Nilgesz-telep 100/2. szám Schwarz-báz. (Repülőhíd mellett). 188

Jókat Móról: Egy magyar nabob. Dumastól: Fecse tulipán, Bragatonne Vi-comte, jávai orvos. Gárdonyitól: Hosszuhaju veszedelem, Atkoztó józan-ság. Diaschelól: Tied az élet, Pierre Beroffól: Atlantiás Veronától: Holnap kezdődik az élet. Onnetól: Rameau orvos c. mű könyveket megvételre keresem cim a Hegedűs Hirlapírodában. 584H

Eladom: ajtiszta, 7 hónapos hím és 1 éves nőstény farkas kutyákat, elköltözés miatt. Cim a kiadóban. 620

BIHARI GÉP ÉS FÉMIPARTELEP ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 22.

Raktárról szállít bármilyen méretű iparvasuti mozdonyokat, kerékpárokat 600—760 m.m. nyomtávolságban, csapágyakat és lökhárítókat. — Iparvasuti mozdonyok főjavítása. Mozdonyok 600—760 m.m. nyomtávolságu átalakítása. — Készít bármilyen méretű iparvasuti truckokat, rönk vagy tűzifa szállításra. — Fejszerel fűrészelepeket, szállít és felszerel bármilyen méretű stabil gépeket.

FAÜZEMEK KÜLÖN FIGYELMÉBE!

Felvállalunk saját mozdonyaink és kocsijainkkal tűzifa vagy rönk szállításokat bármilyen iparvasuton. Ajánlatokat díjmentesen eszközölünk. Telefon 17-56. Távíratcim: Metell.

Csomagoló papírok

Fűszeres zacsok
Gyógyszeri
Cukorkás
Porkepszulák, recept-borítékok minden mennyiségben gyári áron az „Atlantic” papírzacsokgyárban
Oradea-Mare Vitéz Mihály-tér 14. szerezhető be.
Telefon 12-58. Telefon 12-53.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a

Dreher-Haggenmacher-sörgyár
BAVARIA diplomálata és
MARCIUSI (világos kivitelű) sörreire.

Mindenütt kapható legjobb minőségű sörök.

Kilakoltatásom

miatt rak-
táron levő **zongoráimat**
és összes áruimat, valamint
Kohn Gábor urtól megvásárolt
összes szőnyeget és bu-
torokat

minden elfogadható
árban árusítom.
STERNBERG
Kishidő.

Kosztümöt, hosszú kabátot
és francia ruhákat legszebben
és legolcsóbban készit:

RADÓ női divat szalonja
Strada Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 6. sz.

Gyári árban női kalapok

a „Modern” kalapüzletben
Mosolú tábornok volt Kert-utca 4-a és
„Benedek kalapüzemben”
Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 17.

— Alakítások olcsón és pontosan készülnek.

ESŐERNYŐ legolcsóbb a készítőnél
RÖSENBERG
TESVÉREK

Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 8. — Behúzás gyorsan készült.

NAGYVÁRAD HÁZTULAJDONOSOK BANKJA
PARCUL TRAIAN (SZÉCHENYI-TÉR) 12. SZÁM

BETÉTERET elfogad kamatozás a.
KÖLCSÖNÖREI nyújt háztulajdonosokna 10
ezer lei erejéig bekebelezés vagy háztulajdonosok
kezessege mellett.

HÁZKEZELÉSEKET a bruttó bevétel 10% árt
elvéallítja,

takarékbiztosítási osztálya
lehetővé teszi mindenki részére a könnyű vagyonszerzést, a család jövőjéről való gondoskodást, aki ugyanis életkor szerint 15 éven át hété ként 13 lei 50 banit, 14 lei 50 banit, vagy 15 lei 50 banit befizet, 15 év múlva kikap 10 000 lei, halála esetén pedig akár egy heti befizetés után is családja azonnal megkapja a 10 000 lei. A biztosított összesített a g jö-hírnvi Fonciere bizto-ító tarsas g válll felelőssé get. Minden biztosított heti befizetési könyvben sz-közölheti a befizetést. Ily alapon bzt állást köthet 500.000 lei ere éig.

INGATLAN OSZTÁLYA foglalkozik házak adás-vételével.

Egy komplett Paisander
hálozoba eladó. Str. Ale-xarprii (Teleky-utca) 60. 619

Bladó főlgv íróasztal, ablaktüggönyök. Bul. Regele Ferdinand 10., II. 21. 626H

Keresek egy zongorát megvételre. Ajánlatokat Zongora” alatt a kiadóba 629

Egy jól jövedelmező ipar-üzem teljes felszereléssel eladó. Szakértelem nem szükséges. Cim a kiadóban. 537

Házak eladók. Házaladás megbízásokat vállaltunk — **Kölcsönöket** megszerzünk. Magánpenztet jutalékkal kinevelünk. Adásveteli Rt Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 405

Blószotályu sima riparia belardiri vessző kapható Gr Géher Reg. Ferdinand Gericzy-palota. 636

4 szobás földszobás elfogadható magánház a központon 430.000 Leirt eladó. Vevő címét „E foglaltató” jellegre kiadoba kérem. 628

Oxigént minden mennyiségben raktárról szállított Pa achokat m. gőltésre átveszek. Aradi oxigén ár ler kató: Polák Pál szállító, Avram Jancu utca 22. 635

Hatalmas körslát, szer-szán fák kézz térre eladók Magyarországon a piactéri templm-kr-rtben. Árjelítés március 18 dében. 634

12 darabból álló modern felett hálószoba eladó. — E deklonni lehet Str. I. C. B. Ártianu (Szaniszló-utca) 7. testomáthe yben d. e. 10—12 lej. 639M

Varrógépet vennék, kizárólag primát. Konti, Str. B. P. lásdeu (Hármas utca) 23. sz. 640H

KÖNYV

Gobelin, kelim és szmír-na olcsón vállaltok. Filébe állandó készlet. Cim: Str. Tabacariilor (Timár-utca) 8. sz. 225

Ütlevél bérlet és bármily gazolványhoz szükséges. Ién képek legolcsóbban Zenker fényképszínház, Str. I. C. Bratianu (szaniszló-utca) 25. Fesvetelek este fel 8 lej.

Pilssó és gouvré munká nagyon olcsón készülnek Str. Alexandri (Teleki-utca) 22. kapuval szemben 641

Remélem

tudja már, hogy
a Pannoniában
vizumoztat
DEUTSCH a fntár
Utteleveket elinté.

Roman-Magyar
Magyar-Roman

Ghetie szótár eladó
a Hegedűs Hirlap-
írodában.

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és **Hercules** dupla ma-láfa barna
kolozsvári sörkülönlegességek
URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR
Nagyváradí lerakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5—7. sz.